

Міністерство освіти і науки України
Національний центр «Мала академія наук України»
IV етап Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури
м. Чернівці
2025 рік
Українська література
8 клас

I. Напишіть твір-роздум за однією з поданих тем (обсяг: 3–3,5 сторінки).

1. Чи тільки «журилась Україна»? Події і герої визвольної боротьби в українських історичних піснях.
 2. Легендарна постать чи реальна особа? Феномен Марусі Чурай в українській літературі.
 3. Природа роздвоєння людської натури (на матеріалі української народної думи «Маруся Богуславка»).
- (12 балів)

II. Із погляду теоретика літератури (одне з двох запитань на вибір).

- Коротко розкрийте поняття «художня література», окресліть функції і жанрово-родову природу літератури (за можливості, з прикладами).
 - Коротко розкрийте поняття «художній образ», окресліть різновиди образів (за можливості, з прикладами)
- (5 балів)

III. Літературний бліц.

1. Назвіть упорядників видань українських народних пісень і дум у XIX ст.
 2. Окресліть класичні жанрові різновиди драми.
 3. Лірика Володимира Сосюри. Загальна характеристика.
 4. Ідея і головні герої повісті Михайла Коцюбинського «Дорогою ціною».
 5. Людина і війна в оповіданні Олександра Довженка «Ніч перед боєм».
- (10 балів).

IV. Розкрийте суть питання:

Лірика Тараса Шевченка як духовна біографія митця. Твори, мотиви, ідеї.

(5 балів)

V. Літературний портрет.

Пригадавши основні етапи життя митця (важливі події, твори тощо), напишіть літературний мініпортрет (10–15 речень) Івана Карпенка-Карого.

(6 балів)

VI. Лабораторія літературного критика.

Виконайте системний аналіз художнього твору (проаналізуйте основні мотиви поезії, визначте жанрові особливості, охарактеризуйте ключові художні образи й засоби художнього вираження).

* * *

Паляниця

Благословенна праця хлібороба –
Хліб завжди був і є святим.
Тривога в ньому і жалоба,
Та колосочок золотий

Який пробився крізь морози –
Зеленим пір'ячком зійшов.
Його весни зігріли сльози,
У ньому, з древності – любов.

І в першоспечену хлібину
Ввійшла вона...
На втечі діб
Радіє стомлена родина –
Бо на столі селянський хліб!

Черствого хліба не буває,
Черствіють очі, ті що злі.
Дивіться люди: скарб зростає
І колоситься на землі.

Володимир Вакуленко

(12 балів)